

**ПРОФЕСОР
ФЕДОНЮК ЯРОСЛАВ ІВАНОВИЧ
(до 75-річчя від дня народження)**

10 квітня 2015 року виповнилося 75 років з дня народження одного з найвидатніших морфологів України – професора Ярослава Івановича Федонюка. Ярослав Іванович Федонюк народився у с. Белопольє, Грубешовського району, Люблінської області (нині Польща) у селянській сім'ї. У 1945 році сім'я Федонюків була переселена в Україну. Після закінчення середньої школи у м. Рівне, Рівненського медичного училища (1959 р.), військової служби у місті Бердичеві, Ярослав Іванович Федонюк вступив до Тернопільського медичного інституту, який закінчив у 1968 році. Ще із студентських років Ярослава Івановича цікавила анатомія людини: навчаючись, він одночасно працював на кафедрі лаборантом і був активним учасником студентського наукового гуртка. Згодом після закінчення інституту, Ярослава Івановича зараховують до аспірантури на кафедрі нормальної анатомії, протягом навчання у якій він виконує і у 1972 році успішно захищає кандидатську дисертацію на тему: “Соединительная строма и сосуды селезенки человека в долеом и сегментарном аспекте”. У цій роботі молодим вченим були описані основні сполучнотканинні утвори селезінки людини, досліджена

структура капсули, вікові зміни у загальних судинних піхвах оболонки і трабекул органа, що дало можливість визначити закономірності його будови та взаємовідносини між внутрішньоорганними судинами.

Відтак Ярослав Іванович працює асистентом, доцентом кафедри, продовжуючи займатися педагогічною та науковою діяльністю.

Ставши завідувачем кафедри у 1984 році Я.І. Федонюк переймає кращі традиції і наукові напрями професорів М.Я. Полянкіна і В.Г. Ковешнікова та й сам бере активну участь у продовженні і розширенні їх робіт. Основи його подальших наукових досліджень були закладені в докторській дисертації на тему: “Закономерности адаптационно-реадаптационных преобразований скелета при различных режимах двигательной активности”, яку захистив у 1986 році. У цьому ж році йому було присвоєне вчене звання професора.

На даний час сфера наукових інтересів проф. Я.І. Федонюка надзвичайно цікава і актуальна: це вивчення росту, будови і обміну речовин в кістках скелету під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів. У нього багато послідовників та учнів, під його

керівництвом уже зараз виконано і захищено понад 25 кандидатських та докторських дисертацій. Я.І. Федонюк автор більше 600 наукових та методичних праць, біля 20 підручників та посібників.

Я.І. Федонюк – член Нью-Йоркської академії наук, академік Міжнародної академії інтегративної антропології, академік Української екологічної академії наук, заслужений діяч науки і техніки України. У свій час був першим президентом іАІА і першим головою оргкомітету міжнародного конгресу інтегративної антропології, членом проблемної комісії Міністерства охорони здоров'я і академії медичних наук України, членом п'яти редколегій фахових наукових журналів.

Біографічні дані Ярослава Івановича включені у шість видань бібліографічних центрів США та Англії та у міжнародне видання досягнень ХХ століття (Англія, США), він обраний людиною тисячоліття у медичній освіті (Кембридж, Англія) та йому присвоєно звання “Людина року” (США). Ярослав Іванович видатна особа ХХ століття – “Українці Холмщини і Підляшшя”, занесений у книгу “Україна медична. Лікар III тисячоліття”.

Під керівництвом Ярослава Івановича Федонюка на базі кафедри анатомії людини проводились міжнародні, всесоюзні та республіканські конгреси, симпозиуми, конференції. Найбільше запам'яталися VI Українська наукова конференція анатомів, гістологів та топографоанатомів, 1-й міжнародний конгрес інтегративної антропології та міжнародна конференція “Актуальні питання морфології”, присвячена пам'яті академіка, лауреата державної премії України проф. С.А. Сморгача.

Ярослав Іванович є надзвичайно чудовою, доброю і щирою людиною. Спілкуватися з ним – одне задоволення і науковим мужам, і студентам, і технічному персоналу. Хто б не звертався до нього, Ярослав Іванович завжди допоможе розумною порадою, доброю справою, а при потребі, і матеріально. Це цікава людина, яка знаходить час займатися улюбленими справами: спортом, збиранням раритетної літератури і словників, полюбляє картини, музику. Всі, хто працює з цією енергійною, життєрадісною, переповненою ідеями та планами людиною і не тільки спілкується, а просто дотикається долею до нього, відчуває шалене бажання рухатися вперед, творити, перемагати.

Люблячий чоловік, уважний батько і ніжний дідусь Ярослав Іванович сповідує любов до Бога і ближнього, повагу до батьків і вчителів, сумлінне ставлення до праці, виховання студентської молоді.

Вчений-морфолог, педагог та талановитий організатор Я.І. Федонюк в ці весняні дні отримує вітальні листи з усіх куточків України, ближнього і дальнього зарубіжжя з щирими, добрими побажаннями і теплими спогадами про зустрічі на міжнародних форумах, студентських брейн-рингах, що є візитівкою кафедри анатомії людини, поїздки до Зарваниці, Почаївської лаври – духовних центрів на Тернопіллі. Отже, 75 років клопіткого, цікаво, бурхливого життя позаду, а попереду до самого горизонту неосяжне поле подальшої праці.

Співробітники кафедри анатомії людини, а також всі учні, вчителем яких був і є Ярослав Іванович, вітають знаного науковця, висококваліфікованого фахівця, чудового викладача і вихователя з 75-річчям. Бажають йому міцного здоров'я, душевного спокою, доброго настрою, добробуту та злагоди, довгих та активних років життя.

Нехай і надалі люблять Вас учні, поважають колеги, нехай оптимізм і активна життєва позиція, молодість душі і невпинна енергія допомагають Вам переборювати всі незгоди.

-Так, закладають тут життя твердиню,
Основи медицини і основи знань –
Вивчають анатомію людини,
Відповідаючи на тисячі питань.

-Палають полум'ям серця гарячі –
Фундамент на роки кладуть,
Щоби колись потомки вдячні
Причин не мали їх забути.

-Але вони ще тільки діти,
Спасибі ж скажем тим, хто є,
Хто в анатомії воліє жити,
Віддати серце їй своє.

**Герасимюк І.Є., Флекей П.П.,
Галицька-Хархаліс О.Я., Гантімуров А.В.**